

TBMM MİLLİ DAYANIŞMA, KARDEŞLİK VE DEMOKRASİ KOMİSYONU'NA

GİRİŞ:

Sendikamız ve konfederasyonumuz 1990'lı yılların başındaki kuruluş çalışmalarında Türkiye'deki tüm emekçilerin etnik köken ve inanç ayırımı gütmeden ülkemizde ortak örgütlenme ve mücadeleyi önüne hedef olarak koymuş ve bu konuda ısrarcı davranmıştır. Sendikamız içerisinde ki Kürt emekçiler ayrı örgütlenmeyi düşünmemiş her zaman emek kimliği ile hareket ederek birlikte mücadeleyi savunmuşlardır. Bu yönüyle sendikamız ve konfederasyonumuz gerek barış ve demokratik toplumun inşasında gerekse de halkların kardeşliği noktasında 35 yıldır inadına mücadele etmektedir.

Ülkemizde uzun yıllardır kanayan yara durumundaki Kürt sorununun demokratik ve barışçıl yollar ile çözülmesine olanak açılacak çok önemli bir sürece girmiş bulunuyoruz. Bugün TBMM çatısı altında oluşan komisyonun gerek bileşimi gerekse de çalışma alanı yıllardır savunduğumuz değerlerin somut bir tezahürü olarak görüyoruz.

Savaş; daha fazla göç, açlık, yoksulluk, işsizlik ve ucuz işçilik en önemlisi de ülkemizin gencecik insanların yitip giden yaşamları demek. Bu nedenle de **“savaş bir halk sağlığı sorunudur”** diyoruz.

Çatışmalı ortamda; sürekli kutuplaştırıcı siyasete başvurulmuş, milliyetçilik ve ırkçılık sürekli körüklenmiş, şiddet adeta toplumsal kültür haline getirilmiştir. Böylesi bir siyasal ortam içinde emek, demokrasi, barış mücadelesi verenler sürekli kriminalize edilmiş baskı politikalarına uğramıştır. Sendikamız SES kamu emekçilerinin örgütlenmeye başladığı 1990'dan bu tarafa savaşa karşı barış ve emek mücadelesi yürüttüğü için büyük baskılara (soruşturma, sürgün, gözaltı, tutuklama, KHK ile ihraçlara) uğramış en önemlisi de 32 üyesi faali meçhul (belli) cinayetler ile katledilmiştir. Bu vesileyle Onur üyelerimiz Necati Aydın, Ayşenur Şimşek ve Behçet Aysan ile barış şehitlerimiz Eyüp Ergen, Şehmus Dursun ve Abdulaziz Yural'ı saygı ve sevgi ile anıyoruz.

Toplumun sağlığını korumak ve geliştirmek ancak toplumsal yaşamı demokratikleştirerek, birey ve toplumu özgürleştirerek ve eşitsizliklerle mücadele ederek; her bir bireyin yeterli beslenebildiği, uygun koşullarda barınabildiği, temiz suya ulaşımının mümkün olduğu, havanın kirletilmediği koşulları sağlayarak, temiz çevre ve güvenli gıdaya ulaşımın sağlandığı yani en temel insani ihtiyaçların karşılanması ile mümkündür. Sağlık hizmetleri, ancak tüm bu sıralananlarla birlikte toplum sağlığının geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Türkiye gibi toplumsal eşitsizliklerin derin olduğu ülkelerde, sağlık ve sosyal hizmetleri eşitsizlikleri en aza indirmesi hedefiyle de yapılandırılmak zorundadır. Sağlık ve sosyal hizmet emekçilerine yönelik şiddeti engellemenin birinci yolu toplumdan ve hizmet üreten emekçiden yana bir sistem inşa edilmesi ile mümkündür.

Ülkemizde yıllardır yaşanan çatışma ortamı iktidarlar tarafından sürekli güvenlik politikaları ile yönetmeyi beraberinde getirmiştir. Bu durum; eğitime, sosyal hizmetlere, sağlığa ve bir bütün olarak

kamusal hizmetlere aktarılması gereken kaynakların güvenlik politikaları uğruna heba edilmesini sağlamıştır.

Bu otoriter yönetim tarzı aynı zamanda ifade ve örgütlenme özgürlüğünün önündeki en büyük engellerden birisidir.

Tüzüğümüz de madde 2 amaçlar kısmında;

“- Savaşız ve sömürsüz bir dünya hedefiyle ülkemizde ve dünyada savaşa karşı kalıcı barışın yaratılmasına katkıda bulunmayı, her tür baskıcı yönetime karşı demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla yerleşmesini sağlamak hedefiyle faşizme karşı demokrasi, emperyalizme karşı bağımsızlık, baskıya karşı özgürlük, ırkçılığa ve şovenizme karşı halkların eşitliği, özgürlüğü ve kardeşliği için mücadele etmeyi,” Önümüze görev olarak koymaktadır.

Bu şiarla ülkemizde kalıcı barışın sağlanması, halkların, inançların, kültürlerin özgürce ve eşit haklar temelinde yaşayacağı, emeğin özgürleşeceği demokratik bir sistem kuruluncaya kadar mücadelemize devam edeceğiz.

Demokrasinin kurum ve kurallarıyla yerleştiği, barışın egemen kılındığı ortamda; işçi ve emekçilerin kazanımları gece yarısı KHK'leri ya da iktidarların tek taraflı inisiyatifi ile kolay kolay elinden alınamayacağı gibi sınıf mücadelemizi daha da büyötmeye katkı sunacaktır.

Savaş-çatışma ve barış meselesini bu perspektiften değerlendiren bir örgüt olarak;

Son dönemde yaşanan gelişmelerin demokrasinin kurumsallaşması ve kalıcı barışa evrilmesi için mücadele edeceğimizi ve tüm toplumsal kesimler ile birlikte elimizden gelen katkıyı vermeye hazır olduğumuzu beyan ederiz. Bu kapsamda aşağıdaki başlıklarda ifade ettiğimiz görüşlerimiz doğrultusunda komisyonun bizimle ve iş kolumuzdaki emek ve meslek örgütleriyle de iş birliği yaparak TBMM'nin kalıcı çözümde gerekli hukuksal ve idari değişiklikleri yapması için görüş, öneri ve hukuksal teklifler hazırlanmasını beklemekteyiz.

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER ALANINDA ŞİDDET:

Sağlık ve sosyal hizmet emekçileri olarak zor koşullarda çalışıyoruz. Çalışma ve yaşam koşullarımız yıllar içinde düzeltilmemiş, taleplerimiz karşılanmamış, yeni sorunlar eklenerek giderek katmerleşmiştir. İçinde bulunduğumuz her türlü zorluğa rağmen, en iyi şekilde hizmet vermek için gecemizi gündüzümüze katıyoruz.

Şiddet konusunda da işin kaynağına dönmek gerekiyor. 2000'li yıllara kadar hastanelerimizde sadece bir polis memuru adli vakalar için bulunurdu. Şimdi her hastanede onlarca, yüzlerce güvenlik görevlisi var. Fakat şiddet gittikçe tırmanıyor. Şiddet “sağlıkta dönüşüm” denilen ve AKP hükümetleri dönemlerinde hızlandırılan piyasacı uygulamalar yaygınlaştıkça artmaya başladı. Sağlık alanını kar elde etme alanı olarak gören, sağlık hizmetlerini üretim-tüketim ilişkisi içinde metaya dönüştüren ve her gün kışkırtılan sağlık talebi ile yöneticilerin değersizleştiren dil ve üslubu ile bu sistem şiddet üretiyor.

Sağlıktaki şiddet sadece hasta ve yakınlarının emekçilere yönelik şiddeti değildir.

İşyerlerindeki liyakatsiz yöneticilerin uyguladığı mobbing, muhalif olan sendika üyelerine yönelik siyasal (sürgün, işten atma, açığa alma, soruşturma vb) şiddet,

Açlık ve yoksulluk sınırı arasında çalışmaya mahkûm edilerek uygulanan ekonomik şiddet gibi birçok şiddet türü ile uğraşıyoruz.

Toplumunu ayırıştırıran, kışkırtıran, kutuplaştıran siyasal atmosfer, bireysel silahlanma vb.

O zaman şiddet üretmeyen bir sistem yaratma mücadelesini hep birlikte vermemiz lazım.

Bu mücadele sadece işkolumuz ekseninde de düşünülemez. İktidarlar eliyle uzun yıllardır uygulanan baskı politikaları, kendinden olmayan herkesi öteki görme yaklaşımı ile birlikte toplumda oluşturulan kamplaşma beraberinde şiddet üretiyor. Uygulanan kutuplaştırma siyaseti nedeniyle kendini devlet gibi gören kesimlerde şiddete meyil ediyor. Yine açlık, yoksulluk, zamlar... Yoksulluk ve açlık sınırının altında yaşayan milyonların bu durumu görmemesi için ayrıştırma ve kutuplaştırma siyasetini özellikle derinleştiriyorlar. Bu durumda da insanlar yaşadığı sıkıntıların ve sorunların kaynağını sistem olarak görmek ve hak elde etmek için mücadele etmek yerine en yakınındakine şiddet olarak yansıtıyor. Bu nedenle de şiddet toplum içinde gittikçe bir kültür haline geliyor.

Bu nedenle de normalleştirilmeye çalışılan şiddet kültürüne karşı sağlıklı bir toplum için bütünlüklü olarak mücadele etmek gerekir.

- Demokrasinin yaşamda bir kültür haline getirilmesi, toplumsal yaşamın demokratikleşmesi,
- Toplumsal eşitsizliklerin giderilmesi (yeterli ve dengeli beslenme, uygun koşullarda barınma, temiz suya erişim, temiz çevre güvenli gıda vb.)
- Birey ve toplumun özgürleşmesi

Elbette bu gerçekleşinceye kadar şiddeti engellemek için caydırıcı yasal düzenlemeler ile tedbirler alınmak zorundadır. Bunlardan bazıları;

İşkolundaki emek ve meslek örgütleri olarak önerdiğimiz sağlıkta şiddet yasasının tek bir virgülü dahi değiştirilmeden kabul edilmesini istiyoruz.

Sağlık emek-meslek örgütleri ve uzmanlık derneklerinin önerileriyle güvenli çalışma alanları istiyoruz.

Mesleklerimizi hedef gösteren tüm kitle iletişim araçlarının denetlenmesini istiyoruz.

“Sağlıkta Dönüşüm” Programı hemen terk edilmelidir. Toplum hastalıklardan koruyabildiğimiz; koruyucu sağlık hizmetlerinin öncelendiği bir sistem inşa edilmelidir. Bunun için hizmet sunanların ve alanların örgütlü yapıları aracılığıyla katıldığı, Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda bir mekanizma ile yeni bir sağlık sistemi inşa çalışmaları derhal başlatılmalıdır.

İdareci belirlemeleri liyakat kriterlerini taşıyan kişilerin aday olacağı ve çalışanlar tarafından seçimle belirleneceği şekilde olmalıdır.

Bunların dışında kısa vadede şiddetin toplumsal yaşamadan çıkarılmasında farkındalık yaratmak için;

Sağlık Bakanlığı diğer bütün kamu kurumlarına öncülük ederek; “sağlıklı bir toplum için şiddetsiz yaşam” “sağlık için demokrasi” “sağlık için herkeşe iş, aş, insani barınma ve eğitim” gibi temaları öne çıkaracak tarzda işkolunda örgütlü bizim gibi örgütlerin de desteğini alarak yeni bir kültür oluşması için çalışma yapmalıdır.

Ayrıca Cumhurbaşkanı ve Sağlık Bakanı başta olmak üzere iktidar ve muhalefetin tanınan yüzleri ile işkolumuzdaki emek ve meslek örgütlerinin yöneticilerinin de içinde yer aldığı ve sağlık emekçilerine yönelik şiddeti azaltmaya yönelik kamu spotları hazırlanmalı ve TV’lerde yayınlanmalıdır.

İlkokuldan Üniversiteye kadar insan hakları, demokrasi, demokratik yaşam konularında farkındalık yaratacak eğitim süreçleri müfredatlara acilen eklenmelidir.

ANADİLİNDE SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET:

Dil, sağlık hizmetlerinin erişilebilirliğini ve kalitesini etkileyen unsurların başında gelir. Hasta ve sağlıkçı ilişkisinin her iki taraf açısından da anlaşılabilir kılınması sağlık hizmetinin kalitesini ve sonuğlarını ciddi oranda etkiler. Anadilde sağlık hizmeti talebi; sağlık hakkı, tedavi hakkı, hasta hakkı ve yaşam hakkının ayrılmaz bir parçasıdır. Herkese eşit, etkin ve nitelikli sağlık hizmeti sunmanın yolu anadil hakkının bu alanda da kullanımına bağlıdır.

Tıp ve sağlık eğitiminde tanı-tedavi sürecinde en önemli aşamanın hasta öyküsünü alma (Anamnez) olduğu anlatılmalıdır. Anamnezi iyi alınmamış bir hastanın tanısını koymanın ve dolayısıyla tedavi etmenin mümkün olmadığı ifade edilmektedir. řu ana kadar hiçbir radyolojik görüntüleme yöntemi(tetkik), hiçbir laboratuvar yöntemi(tahlil) hastadan alınan öykünün yerini dolduramamıştır. Eğer hasta ve sağlık çalışanı aynı dili konuşmaz ve uygun araçlar/araçlar kullanılmazsa bu öyküyü almak çok zor hatta imkânsızdır.

şimdiye kadar yapılan birçok araştırmanın sonucu Anadilinde verilmeyen bir sağlık hizmetinin, hasta-sağlıkçı arasında etkili bir iletişimden yoksun kalacağı bu gerçektikten hareketle hastanın bilgilendirilmesi ve tedavi hakkının engellenmesi sonucunu doğurduğunu ortaya koymuştur. Bu durum başta sağlık göstergeleri olmak üzere her şeye yansımış bölgeler arası eşitsizlikleri derinleştirmiştir. Çünkü başka dilde hizmet sunan sağlık kurumlarında hastanın dilini bilmeyenlerin onu anlaması, tanı koyması ve tedavi etmesi, derdine derman olması mümkün değildir. Günlük pratiğimiz bunun binlerce örneği ile doludur. Yetkililer ‘hastanelerde böyle bir sorun yok dil bilmeyen birkaç yaşlı olsa da hemen orada tercüman bulunuyor sorun çözümlüyor’ deseler de aslında hastanelerde tercüman kullanmanın bu sorunu çözmediğini de pratiğimiz göstermiş/göstermektedir. Mahremiyetin ön plana çıktığı, psikiyatri ve somatizasyon bozukluklarında ve tercüman bulmanın dahi mümkün ol(a)madığı kimi acil vakalarda tercüman kullanmak mümkün ol(a)mamaktadır. Tercüman kullanmanın kimi trajikomik durumlara yol açtığı da bilinmektedir.

Sağlıkçıların iyi niyetli çabası, son yıllarda aynı dili konuşan sağlıkçı sayısının ve erişimin artması nedeniyle kısmi rahatlama olsa da ve sayı olarak azalma gösterse de aslında yazılmayan nice acı ve vaka sağlık hizmetlerinin sunumunda anadilin önemini, bunun anadilinde yapılması gerekliliğini çarpıcı bir şekilde göstermektedir. Gecikilen her gün insanlarımızın acılarına, hayatlarına mal olmaktadır.

Pandemi de ve deprem sürecin de bir kez daha gördük ki; bulaş riskinin azaltılması için sağlık bilgisinin toplumsallaştırılması ve bilgilendirmelerin ülkede yaşayan herkesçe çok iyi anlaşılması hayati önemdedir. Bu bilgilendirmelerin herkesin anlayacağı dilde yapılmasının ne kadar değerli olduğu bir kez daha görülmüştür.

şimdiye kadar sadece sağlık üzerinden vurgular yaptık. Sosyal hizmetler açısından da durum benzerdir. Dil bilmeyen engelli ve yaşlıların hizmet alırken karşılaştığı durumlar. Ya da sığınmacı kadınların, yaşamları tehlikede olan ve dil bilmeyen kadınlar, küçük yaşta terk edilen ve anadili farklı olan çocuklar gibi birçok örneklendirme yapılabilir.

Daha önce SES ve TTB olarak yapmış olduğumuz Anadil ve Sağlık Sempozyumu gibi bilimsel çalışmalar da incelendiğinde konun önemi daha da anlaşılır hale gelecektir.

Bugün e-reçete sisteminde 7 farklı dilde hizmet verilmektedir. Fakat nerdeyse ülke nüfusunun üçte birinin anadilinde hizmet verilmemektedir.

SES olarak; eşit, ulaşılabilir, nitelikli, ücretsiz ve anadilinde sağlık hakkını savunuyor ve mücadelesini veriyoruz. Yapılan uygulamalarla Türkçe dışındaki anadilleri olan halkların sağlığa ulaşım hakkını engelleyen anadillerin önündeki tüm engellerin kaldırılarak evrensel hak olan sağlık hizmetine ulaşımın önünün açılmasını talep ediyoruz.

Bu kapsamda taleplerimiz;

- Ülkenin çok kimlikli, çok kültürlü ve çok dilli yapısına uygun olarak eğitim sistemi yeniden düzenlenmeli ve anadilinde eğitim olanakları anaokulundan üniversiteye kadar tüm yurttaşlar için ücretsiz ve eşit olarak sağlanmalıdır. Bu kapsamda sağlık alanında eğitim veren okullar da çok dilli bir yapıya kavuşturularak, yabancı dillerden önce Türkiye de yaşayan yurttaşların kullandığı farklı dil ve Lehçelerde dil eğitimi alması özendirilmeli.
- Eğitim sisteminde bu temel değişiklikler yapıncaya kadar; Türkçeden farklı dil ve lehçelerin kullanıldığı bölgelerdeki sağlık ve sosyal hizmet emekçilerine kullanılan dilin öğretilmesi için ücretsiz kurslar açılmalıdır.
- Farklı dil bilen sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin bildikleri dilin kullanıldığı bölgelere gönüllü tayin olması için özlük haklarında iyileştirmeler yapılmalı ve özendirici tedbirler alınmalıdır.
- 112, UMKE, Arama Kurtarma ve Acil servislerde görev yapan personele görev yaptığı bölgede yaygın olarak kullanılan diller ile ilgili kurslar planlanmalı, hizmet içi eğitimler yapılmalıdır.
- Yukarıda yazılı maddeler gerçekleşinceye kadar, geçici bir aşama olarak sertifikalı ve dili iyi bilen kişilerden sağlık kurumlarında yeterli sayıda tercüman bulundurulmalıdır.

KHK İHRAÇLAR:

15 Temmuz 2016 darbe girişimini fırsata çeviren hükümet, hukuk sistemini adeta OHAL ve KHK ile yönetilen rejime evriltilti. OHAL döneminde gece yarısı çıkarılan 32 KHK ile 134207 kişi savunma hakkı bile tanınmadan ihraç edildi. Bu dönem de ihraç edilenlerin 10 binden fazlası da sağlık ve sosyal hizmet alanında görev yapan emekçilerdi.

BU DÖNEMDE NELER YAŞANDI KISACA GÖZ ATALIM:

- ✓ 15 Temmuz darbe girişiminde 251 kişi hayatını kaybetti, 2 bin 194 kişi ise yaralandı.
- ✓ 21 Temmuz 2016'da ilan edilen olağanüstü hal (OHAL) 18 Temmuz 2018 itibarı ile sona erdi. OHAL toplamda 7 kez uzatılarak 2 yıl sürdü.
- ✓ Ocak 2020'de yayımlanan OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu Faaliyet Raporu'na göre OHAL kapsamında çıkarılan KHK'lar ile **131 bin 922** "tedbir" gerçekleşti. OHAL'de en az **125 bin 678 kamu görevlisi** ihraç edildi, **270** kişinin öğrencilikle ilişkisi kesildi, **2 bin 761** kurum ve kuruluş kapatıldı, **3 bin 213** personelin rütbesi alındı.
- ✓ OHAL sürecinde toplam 204 medya kuruluşu kapatıldı. Bunlardan 25'i hakkında kapatma kararı iptal edildi. Kapatılan 179 medya kuruluşu arasında 53 gazete, 37 radyo istasyonu, 34 televizyon, 29 yayınevi, 20 dergi ve 6 haber ajansı bulunuyor.
- ✓ Raporda, "Okulları kapatılan, mezuniyetleri geçersiz sayılan, askeri okullardaki öğrenciler, polis okulları öğrencileri, diğer kamu ve özel kurumlarda KHK'larla mağdur edilenlerin sayıları da yukarıdaki rakamlara ilave edildiğinde, doğrudan mağdur olanlar 250.000'i geçebilmektedir." ifadeleri yer aldı.
- ✓ Rapora göre ayrıca, OHAL/KHK mağdur yakınları olan ikincil mağdurların sayısı 1 milyon 500 bine yaklaştı.

- ✓ İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya göre 234 bin 419 pasaport iptal edildi. Pasaportu iptal edilenlerin yakınları ve çeşitli nedenlerle yurt dışı yasağı konulanlar dikkate alındığında seyahat engeliyle karşılaşan kişi sayısının **500 binden** fazla olduğu iddia ediliyor.
- ✓ Darbe girişiminden sonra toplam 597 bin 783 kişi hakkında işlem yapıldı
- ✓ İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 15 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklamada darbe girişimi sonraki süreçte, **99 bin 66** operasyon yapıldığını, **282 bin 790** kişinin gözaltına alındığını ve **94 bin 975** tutuklama olduğunu söyledi.
- ✓ Türkiye Medya Sahipliği İzleme raporuna göre 2 yılda 6 bin 81 akademisyen ve üniversitelerin idari kadrosundan bin 427 personel ihraç edildi, bu ihraç kararlarından 185'i kaldırıldı. 5 bin 896 akademisyen ve 1427 idari kadro personeline yönelik ihraçlar geçerliliğini koruyor.

SES'TE KHK SÜRECİ :

KHK İhraçları, Bakan Onayı ile Görevden Alınma, YDK Kararı ile Görevine Son Verilen Üyelerimiz:

1- Sendikamızdan toplam 796 (1 üyemiz 2 ayrı KHK ile) üyemiz çeşitli tarihlerde yayımlanan KHK'lar ile ihraç edilmişlerdir.

2- İhraç edilen 16 üyemiz yine KHK'lar ile görevlerine dönmüşlerdir.

3- İhraç 369 üyemiz OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu başvuruları kabul edilerek görevlerine dönmüşlerdir.

4- İhraç 386 üyemizin başvurusu OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından reddedilmiştir. Bu üyelerimiz adına açılan davalarda 90'u Mahkeme kararı ile görevlerine geri dönmüş olup, davalar devam etmektedir.

5- Ayrıca KHK'ların devamı olan 7145 sayılı kanunun 375 sayılı KHK'nın geçici 35.maddesi ile 33 üyemizin görevine son verilmiş olup, 8 üyemiz görevlerine dönmüş, 25 üyemizin davası devam etmektedir.

KHK DE HUKUKİ GARABET:

1. Kanunun Geriye Yürümezliği İlkesi
2. Adalette Eşitlik İlkesi
3. Suçun Şahsiliği ve Ölçülülük İlkesi
4. Kanunsuz Suç ve Ceza Olmaz İlkesi
5. Masumiyet Karinesi
6. Özel ve aile hayatına saygı hakkı İhlali

7. Adil yargılanma hakkı ihlali

8. Toplanma ve gösteri hakkı ihlali

9. İfade Özgürlüğü ihlali

10. Sendika hakkı ihlali

Gibi birçok evrensel hak ihlal edilmiştir. Adeta evrensel hukuk ve temel insan hakları bu dönemde ayaklar altına alınmıştır.

YAŞAM HAKKI İHLALİ, TRAJEDİ, ZULÜM

KHK mağdurlarının yaşadığı mağduriyetler sadece iş kaybı ya da özgürlüklerin kısıtlanması ile sınırlı değildir.

- ✓ Avrupa'ya ulaşmak için tehlikeli yolculuklara çıktı, birçokları bu yolda hayatını kaybetti. Meriç nehrinde boğulan aileler, Ege denizinde yaşamını yitiren çocuklar, gurbette ölen ya da yakınlarının cenazesine dahi gelememe.
- ✓ Gözaltı ve cezaevlerinde yaşanan kötü muamele,
- ✓ Yüzbinlerce aileye uygulanan sosyal tecrit....
- ✓ Güvenlik soruşturması nedeniyle yakınlarının dahi kamuda işe girememesi
- ✓ Yine üniversite yıllarında herhangi bir hak arama ya da toplumsal talepli eyleme katıldığı için güvenlik soruşturmaları ile yaşamlarının karartılması,
- ✓ Barış akademisyenlerinin defalarca beraat edilmesine rağmen uygulanan düşman hukuku.

9 yıllık KHK Zulmü altında (tespit edebildiğimiz kadarıyla- buna depremde kaybettiklerimiz dahil değildir-)

1152 kişi hayatını kaybetti. Birkaç gün önce kaybettığımız KHK'lı Prof. Dr. Fulya ATACAN oldu.

Son birkaç ay içinde kaybettiklerimiz SES Gaziantep Şube eski başkanlarından Ayten ÇERİ (Kanserden-Nisan 2025)

Eğitim-Sen eski Lise temsilcilerinden Mesut GÖKDEMİR kalp krizinden hayatını kaybetti (Haziran -2025)

672 sayılı KHK ile ihraç edilen Eğitim-Sen üyesi Songül ASLAN mide kanserinden hayatını kaybetti. (Haziran-2025)

Bu 1152 kişiden 130 kişi intihar etti.

Geri kalanı kalp krizinden, kanserden, veremden, bilmediği işlerde çalışmak zorunda kaldığından "tomruk altında kalarak, yüksekte düşerek, tarlaya giderken devrilen kamyonun kasası altında ezilerek..."öldü.

Yunanistan'a kaçmaya çalışırken Meriç Nehrinde boğularak ölenler oldu.

İlk intihar edenlerden Muhammed Fatih TIRAŞ; (Bir "Barış Akademisyeni" idi)kendisinin ve ailesinin geçimini sağlamak için başvurduğu bütün kapılar yüzüne kapanınca çalıştığı Balcalı Hastanesi'nin 10. katına çıkıp aşağı atladı.

Aslan Öğretmen, bir öğretmendi. Ormanda sigortasız-güvencesiz çalışmak zorunda kaldı, tomruk altında kalarak öldü.

SES eski Malatya Şube Eş başkanı Bülent UÇAR ihraç edildikten 1 yıl sonra kalp krizinden öldü. Öldükten 1 yıl sonra OHAL KOMİSYONU tarafından "ise iade" kararı verildi. Öldükten sonra "işe iade" kararı verilen KHK'lı kişi sayısı 18.

YUTDIŞINA HEKİM GÖÇÜ:

TTB tarafından yıllara göre iyi hal kâğıdı verme işlemi OHAL'den sonra ciddi artış göstermeye başlamıştır.

2022: 59, 2013:90, 2014:118, 2015:150, 2016:245, 2017:482, 2018:802, 2019:1047, 2020:931, 2021:1405, 2022:2685, 2023:3025, 2024:2692 2025 ilk altı ay: **1100 kişi** bunda KHK ile ihraç kaygısı da önemli yer tutmaktadır.

TOPLUMSAL SAĞLIK İÇİN OHAL KHK DÜZENİ DEĞİL! BARIŞ, DEMOKRASI, EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK!

Toplumun sağlığını korumak ve geliştirmek ancak toplumsal yaşamı demokratikleştirerek, birey ve toplumu özgürleştirerek ve eşitsizliklerle mücadele ederek; her bir bireyin yeterli beslenebildiği, uygun koşullarda barınabildiği, temiz suya ulaşımının mümkün olduğu, havanın kirletilmediği koşulları sağlayarak, güvenli gıdaya ulaşımın sağlandığı doğayla uyumlu bir yaşamın sürdüğü yani en temel insani ihtiyaçların karşılanması ile mümkündür.

DSÖ'ye göre sağlık tanımı: Yalnızca hastalık veya sakatlığın olmaması durumu değil, fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik halidir.

Sağlıklı hali için buda yeterli değildir. Aslında belki de yukarıda tarif ettiğimiz toplumsal sağlık için en önemli parametre **"siyasal iyilik hali"** olarak öne çıkıyor.

Siyasal iyilik hali içinde

Barış, Eşitlik, Özgürlük ve demokrasi içinde bir yaşam şart.

NASIL OLMALI? NE YAPMALI?

KHK Sorunu Sendikalar açısından bir “iş güvencesi” sorunudur.

Kamusal açıdan bir “hukuksuzluk” sorunudur

Rejim açısından baskıcı ve otoriter yapılanma sorunudur.

Muhalf emekçiler açısından demokrasi sorunudur.

Kürt emekçiler açısından barış ve özgürlük sorunudur.

O zaman hal böyleyken bütünlüklü bir yaklaşım ile KHK-OHAL rejiminden çıkmak için demokrasi ve barış mücadelesinin bir arada yürütülmesi lazım. Barış sürecinde ifade ve örgütlenme özgürlüğü önündeki tüm engeller kaldırılmalı, işçilerin emekçilerin iş, ücret ve çalışmaları güvence altına alınmalıdır.

En önemlisi de bir an önce haklarında kesinleşmiş mahkumiyet kararı verilmeyen tüm kamu emekçileri işlerine iade edilmelidir. Mahkumiyet kararı olanlar açısından adil yargılanma hakları yeniden tanınmalıdır.

DİĞER HAK İHLALLERİ:

Soruşturma ve Kovuşturmalar

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) 1 Ağustos 1996 yılında kurulmuştur. Sendika, sağlık ve sosyal hizmet kolunda faaliyet yürüten 4 sendikanın birleşmesi ile kurulmuştur. Bu sendikalar Tüm Sağlık Sen, Genel Sağlık İş, Sağlık Sen ve Sosyal Hizmet Sen isimli sendikalardır. Bu sendikalar 1990-1991 yılları arasında kurulmuşlardır. Sendikanın emek ve barış mücadelesi, kamusal sağlık ve sosyal hizmet mücadelesi ve elbette ki toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı kadın mücadelesi Türkiye'deki hükümetlerin dikkatini çekmiş ve her siyasal iktidarın adeta hedefi haline gelmiştir. Sendika kurulduktan hemen sonra ANASOL-D Hükümeti tarafından sürgünlerle karşılaşmış ve buna karşı ciddi bir mücadele yürütmüştür.

Sendikamız sınıf ve kitle sendikacılığını esas alır. Dolayısıyla sendika tek bir siyasal görüş veya sosyal grup tarafından yönetilmemektedir. Sendika içerisinde farklı sosyal ve siyasal görüşleri savunan gruplar bulunmaktadır. Sendikamızda, seçim yöntemi nispi temsil yöntemidir. Bu bir Tüzük kuralıdır. İşte tam da burada özellikle Kürt emekçilerin kendilerini değişik adlarla isimlendirerek oluşturdukları gruplar kolluğun suçlama yapmasında araç olarak kullanılmıştır. Bunun en ilginç örneği 2009 yılında İzmir'de Jandarmanın kolluk olarak görev yaptığı İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının (CMK 250 . Madde ile görevli) yapılan soruşturma sonucunda KESK ve KESK'e bağlı sendika üye ve yöneticileri ile ilgili TCK 314/2.maddeden verilen mahkûmiyet kararlarının Yargıtay tarafından onanmasından sonra Anayasa Mahkemesinin verdiği ihlal kararıdır. Anayasa Mahkemesinin Abdulcelil Demir ve Diğerleri kararında sendikacıların oluşturdukları grupların sosyal gruplar olduğu, bunların eylem ve etkinlikleri ile toplantılarının suçlama konusu yapılamayacağı ve bu nedenle toplanma ve gösteri hakkının ihlal edildiği belirtilerek adil yargılama hakkı ihlali ile ilgili konunun incelenmesine bile gerek görülmediği ifade edilmiştir. AYM'nin bu kararı üzerine İzmir 12. ACM tarafından yargılamanın yenilenmesi gerçekleştirilmiş ve mahkemenin 2020/395 E, 2021/321 K sayılı ve 14.10.2021 tarihli kararı ile tüm sanıklar 2021 yılında yani 12 yıl sonra beraat etmişlerdir.

Siyasi iktidarın emrindeki kolluğun KESK ve KESK'e bağılı sendikacıların suçlanması faaliyeti hiç bitmemiştir. 2012 yılının Haziran ayında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının (CMK 25.madde ile yetkili) yürüttüğü soruşturmada çok sayıda sendikacı kamu görevlisi gözaltına alınmış, bunlardan bazıları tutuklanmış daha sonra yargılamanın yapıldığı Ankara 13.ACM tarafından tahliye edilmiş, bu mahkemenin kapatılması üzerine dava dosyaları Ankara 6.ACM'ye devredilmiştir. Halen 6. ACM'de yargılaması devam eden kişilerden sendikamız üyeleri haksız tutuklama nedeni ile önce AYM'ye ardından AİHM'e yaptıkları başvuruda, AİHM'in Osman İşçi ve Diğerleri Türkiye Davasında verdiği ihlal kararı ile tutuklamanın haksız olduğu ve usulü işlemlere uyulmadığı karar verilmiş, haksız tutuklama kararı verilirken sendikacılara yapılan suçlamanın silahlı örgüt üyeliği kapsamına alınamayacağı açık bir şekilde yer almıştır. AİHM'in 67483/12 başvuru nolu ve İşçi ve Diğerleri/Türkiye davasında 20 Ekim 2020 tarihinde ihlal kararı verilmiştir. AİHM kararında, Sözleşmenin 5/1 ve 4. Fıkralarının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Siyasi iktidarın emrindeki kolluk 2013 yılında da KESK ve KESK'e bağılı sendikalara üye bu sefer Kürt olmayan emekçilere yönelik operasyonlar yapmış ve Türkiye'nin 8 bölgesinde gözaltı ve tutuklamalar gerçekleştirilmiştir. Ankara'da açılan davada Ankara 3. ACM'nin 2014/128 E, 2018/257 K sayılı ve 18.05.2018 tarihli kararı ile suçlamaların yersiz olduğu, suçun unsurlarının oluşmaması nedeni ile beraat kararı verilmiştir.

Sendikamızın "Siyaha Karşı Beyaz" isimli belgeseli bulunmaktadır. Bu belgeselde Türkiye'de 2015-2016 yıllarında sokağa çıkma yasaklarının uzun süreli olarak uygulandığı yerleşim yerlerinde yaşamını yitiren sendika üyesi sağlık emekçileri anılmaktadır. Bu süreçte 4 sağlık emekçisi yaşamını yitirmiş, bunlardan 3'ü sendika üyesi olduğu için onlarla ilgili belgesel yapılmıştır. Sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı dönem ile ilgili olarak sendika sürekli olarak MYK kararları almış ve sağlık emekçilerinin durumunu ve sorunlarını sık sık gündeme getirmiştir. Bir sendikanın yaşamını yitiren üyeleri ile ilgilenmesi kadar doğal bir şey olamaz. Kaldı ki, bu nedenle sendika ve meslek örgütleri yöneticileri Mardin ve Şırnak illerinde yargılanmış ve beraat etmişlerdir. Mardin 3. ACM'nin 2018/122 E, 2018/420 K sayılı ve 26.12.2018 tarihli kararı ile Şırnak 3. ACM'nin 2018/457 E, 2019/46 K sayılı ve 25.01.2019 tarihli beraat kararları kesinleşmiştir.

Sendikamızın diğer hak, hukuk ve sağlık örgütleri ile birlikte 20 Mart 2020 tarihinde gerçekleştirdiği ortak basın açıklaması ile Covid-19 salgını ve hapishanelerde acilen alınması gereken önlemlerle ilgili açıklaması bile halen devam eden Ankara 22. ACM'nin 2022/30 E sayılı dava dosyasında suçlama konusu yapılmıştır.

Ankara Sakarya Caddesinde 2016 yılı Şubat ayı boyunca gerçekleştirilen basın açıklamalarında, sokağa çıkma yasakları sırasında yardım isteyen sivillere sağlık yardımı ve diğer insani yardımların verilmesi talep edilmiştir. Bu konuda kesinleşmiş berat kararları ve takipsizlik kararları olduğu halde bunlar da suçlama konusu yapılmıştır.

Yukarıda örnek olarak verdiğimiz soruşturma ve kovuşturmalar esasında Sendikamız ve yöneticilerinin emek ve barış mücadelesi vermesi ile ilgili yargı yolu ile baskı uygulamalarıdır. Umuyoruz ki, TBMM Komisyonu bu tarz anti demokratik uygulamaları da not alır ve bunların ortadan kalkması için tedbir alır.

Disiplin Cezaları ve Sürgünler

Kamu görevlileri sendikalarını kurarken, fiili ve meşru mücadele hattından aldıkları güçle hareket ettiler. Meşru zeminde 1990 yılından beri toplu eylemler ile özlük, ekonomik ve demokratik haklarını dile getirmekte ve kazanımlarını korumak için mücadele etmektedirler.

Bugüne değin sayısız kez sendikal mücadelede disiplin cezaları verilmiş olup bu cezaların özellikle toplu eylem niteliğindeki iş bırakmalar sonucunda olmasının AİHM ve AYM kararları ile hukuka uygun olmadığı anlaşılmıştır.

Siyasi iktidarın sendikal mücadelede yol gösterici ve hukuki kazamın içeren AİHM ve AYM kararlarına uymasını beklemekteyiz.

FAALİ MEÇHUL (BELLİ) DE KAYBETTİĞİMİZ ÜYELER:

SES'in iskeletini oluşturan sendikaların kuruluşu da tıpkı KESK'e bağlı diğer sendikalar gibi sancılı olmuş, fiili mücadele sonucu Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri mücadelesine katılmışlardır. Kuruluş yıllarının, Türkiye'nin faili meçhul (-belli-) cinayetlerinin yoğun olduğu döneme denk gelmesi, SES yönetici ve üyelerinin de büyük ölçüde Demokrasi ve İnsan Hakları mücadelesi içinde olması nedeniyle yitirdiklerimiz oldu.

Onur üyelerimiz olan Necati AYDIN, Ayşenur ŞİMŞEK ve Behçet AYSAN başta olmak üzere bu mücadelede yitirdiğimiz: Şehmus AKINCI, Hasan KAYA, M. Emin AYHAN, Zeki TANRIKULU, İdris ÇELİK, Oktay TÜRKMEN, Veysi SIZLANAN, Hamit PAMUK, Recai AYDIN, Semra BAYRAM, Namık ERDOĞAN, Yasemin DEMİR, Eduard TANRIVERDİ, Eyyüp GÖKOĞLU, Ferman ALTUN, İkrım DAMLAYICI arkadaşlarımızı saygıyla anıyoruz.

Maalesef canları ile bedel ödeyerek sendikalarımızı kuran arkadaşlara 2015 yılında abluka altında olan Şırnak'ta halka sağlık hizmeti vermeye, yaralı yurttaşların hayatlarını kurtarmaya çalışırken yaşamlarını yitirenlere *Aziz Yural, Şehmus Dursun ve Eyüp Ergen arkadaşlarımız eklendi.* Biz bunlara barış şehitlerimiz dedik ve bir kez daha barış şehitlerimizi saygıyla anıyoruz.

Barışın sosyoekonomik, kültürel boyutu çokça anlatılır ama barışın bir biyolojisi, fizyolojisi olduğu iskanır. Savaş sadece toprakta değil, bedenın içinde de iz bırakır: Kronik stres, yüksek kortizol, artan insülin direnci, bastırılmış bağışıklık...

Bir barış süreci, sadece ateşkesle değil, her bir yurttaşta sinir sisteminin yeniden güven hissine kavuşmasıyla başlar. Yıllarca tehdit altında yaşamış bir toplumda: Kalp hastalıkları artar, otoimmün hastalıklar yaygınlaşır, travma sonrası hormonal sistem çöker, çocuklar büyüyemez, yaşlılar iyileşemez.

Barış ise:

- Parasempatik sinir sistemini yeniden etkinleştirir,
- Bağışıklık sistemine onarım izni verir,
- Epigenetik düzeyde kuşaklar arası yaraları sarmaya başlar.

Adaletin geciktiği yerde kortizol yükselir. Yüzleşmenin ertelendiği toplumlarda beden unutmaz.

Bu nedenle de bu barış veya çözüm süreci hakikatler ile yüzleşme süreci olmalıdır. Faali meçhul cinayetlerde katledilen üyelerimizin faillerinin açığa çıkarılması ve devletin samimi bir özeleştiri vermesini ve özür dilemesini de beklemekteyiz.